

JOON n sob gbaun yiiga daan la nwa

One tisid nyovur la yela

¹ Ti sobid ne' yeti ya so' yela, one a Pian'ad line a nyovur la, one da pun be dunia pin'ilugin sa. Ti wum o pian'ad, ka nye o ne ti nini. Sida ti nye o, ka ti nu'us si'is o. ² Nyovur la da nie paalo ni ka ti daa nyee o ne ti nini. One a nyovur kane ka'a naar ka ti mooni o yela tisidi ya la. One da be ti Ba' Wina'am sa'an, ka o ke ka ti banji o la. ³ Tiname nye ka wum si'el la ka ti yeti ya men, ka ya na la'as ne ti noor yinni, ka mor noor yinni kan ka ti mor ne ti Ba' Wina'am ne o Biig Yesu Kiristo la. ⁴ Ti sobid ne'enja ye ti sumalisim be bedego.

Wina'am n a su'um nyain si'em la yela

⁵ Ti wum labakanja o Biig la sa'an ka mool n tisi ya. Ye Wina'am a su'um nyain, ka lik kae' o sa'an baa bi'elaa. ⁶ Ti ya'a ye ti mor noor yinni ne on, ka lee be likin n tum be'ed, lin ka ti yet la, ne lin ka ti tum la ane dama'am. ⁷ Ka ti ya'a dol line a su'um, wenne Wina'am a su'um si'em la, ti mor noor yinni ne taaba, ka o Biig Yesu ziim la yiisidi ti tuumbe'ed wusa, ka ke ka ti lieb nyain.

⁸ Ti ya'a ye ti ka' tuumbe'ede, ti ma'ane ti men, ka sida kae' ti sa'ane. ⁹ Wina'am a yelsida sob, ka maan dine a su'unja. Ka linzug, ti ya'a peligi ti poog ka tu'as Wina'am ti tuumbe'ed, o na yiisi

ti tuumbe'ed wusa n bas, ka ke ka ti lieb nyain.
¹⁰ Ti ya'a yel ye ti pu tum tuumbe'ede, ti buol o ne dama'am sob, ka o pian'ad ka' ti sa'ane.

2

Kiristo n ninjid si'el la yela

¹ M biise, m sobidi ya ne'eña ye ya da tum tuumbe'ede. Amaa so' ya'a tum be'ed, Yesu Kiristo one a popiel la na nwe' ti Ba' Wina'am nu'ug n tisi ti. ² Ka Kiristo ku'um la ane line ket ka Wina'am supeen naae ne ti tuumbe'ed. Li ka' tinam tuumbe'ed gullinne, ka ane nidib wusa tuumbe'ed.

³ Ti ya'a siak Wina'am noyelug la li pa'al ye ti sid mi' o su'uña. ⁴ So' ya'a yel ye o mi' o, ka pu siak o noyelugo, ninkan ane dama'am sob, ka yelsida ka' o sa'ane. ⁵ Amaa so' ya'a siak o pian'ad, ninkan sid noŋ o bedego. Ne'eña na ke ka ti mi' su'uña ye ti be Wina'am sa'an. ⁶ One yet ye o ane Wina'am nid on be su'um wenne Yesu Kiristo n daa be si'em la.

Nooryelug paal la yela

⁷ M binoŋa, noyelug kan ka m sobid n tisidi ya la ka' yel paale. Li ane yelkudug kan ka ya da more yanam da dol Yesu Kiristo pin'ilugin sa la. Yelkudug la ane labaar kan ka ya pun wum. ⁸ Ka noyelug kan ka m sobid n tisidi ya la ane yel paal. Ti nyee li yelsida la ne Kiristo sa'an ne yanam sa'an, bozugo lik la gaadeya ka yelmenjir neesim la pun nie na.

⁹ One yel ye o be neesim la ni, ka kis o ba'abiig, o nam kpelim bene likin. ¹⁰ One noŋi o ba'abiig

kpelim bene neesim la ni. Dinzug, si'el kae' na ke ka o tum tuumbe'ede. ¹¹ Amaa one kisi o ba'abiig la bene likin, ka kene li ni, ka zi' on ken si'el la, lik la zu'om o la zug.

¹² M biise, Wina'am tisi ya suguru ka yiisi ya tuumbe'ed n bas Kiristo yu'ur zug la, dinzug ka m sobid ne'eṅa tisidi ya. ¹³ M saamnana, m sobid ne'eṅa n tisidi ya, yaname mi' one da be dunia pin'ilugin sa la zug. Dasamaa, m sobid ne'eṅa tisidi ya, yaname nyan Sutaana la zug.

¹⁴ M biise, m sobid ne'eṅa tisidi ya, yaname mi' ti Ba' Wina'am la zug. M saamnana, m sobid ne'eṅa n tisidi ya, yaname mi' one da be dunia pin'ilugin sa la zug. Dasamaa, m sobid ne'eṅa n tisidi ya, yaname mor paṅ la zug, ka Wina'am pian'ad bene ya ni, ka ya nyan Sutaana.

¹⁵ Da noṅi dunia, ne bun lin wusa bee li ni. Ya ya'a noṅ dunia, ya pu noṅ ya Ba' Wina'am.

¹⁶ Bun line be dunia ni, ka ka'a su'um nwa, ningbina boodim be'ed ne nini gosig be'ed ne tita'alim, bama wusa pu yi ti Ba' Wina'am sa'ane. Amaa li yi ne bane zi' Kiristo la sa'an. ¹⁷ Dunia ne bun lin wusa bee li ni, ka nidib mor ya'amleog li ni la na gaad. Amaa one tum Wina'am boodim la na be yuma dine ka' naare.

Kiristo dataa la yela

¹⁸ M biise, dunia naar la li'eleya. Ba daa yeli ya ye Kiristo dataa na kena. Ka nannanna, Kiristo dataas bedego pun kena, dinzug ka ti baṅ ye dunia naar la li'eliya. ¹⁹ Nimbama nwa ka' Wina'am nidib amena, dinzug ka ba yi ti sa'an. Ba ya'a daa aan o nidib, ba naan kpelim beene

ti sa'an. Amaa ba basiya ye li pa'al nyain ye ba yinni ka' Wina'am nida.

²⁰ Kiristo tisi ya Wina'am Siig Sunj la, dinzugo ya wusa mi' yelsida la. ²¹ Li ka' ye yaname zi' yelsida la zug ka m sobid tisidi yaa, ka lee ane yaname mi' li, ka me mi' ye dama'am pu yit yelsida ni naa.

²² Ano'one a dama'am soba? Li ane one ki'isid ka yet ye Yesu ka'a Kiristo la. One zan'asi ti Ba' Wina'am ne o Biig la, one a Kiristo dataa. ²³ One zan'as Biig la, me zan'as o Ba' Wina'am. Ka one siak Biig la me siak o Ba'.

²⁴ Keli ka pian'ad kan ka ya da wum yanam da dol Yesu Kiristo pin'ilugin sa la, kpelim bee ya sunya ni. Li ya'a kpelim bee ya sunya ni, ya na kpelim bee ti Ba' la ne o Biig la sa'an. ²⁵ Ne'eña nwa ka Kiristo da yel n zi'el ye o na tisi ti. Lini a nyovur kane ka'a naar la.

²⁶ M sobid ne'eña n tisidi ya ye m yeli ya nimbane zigid ye ba ma'a ya la yela. ²⁷ Kiristo daa tis yanam Wina'am Siig Sunj la, ka o kpelim bee ya sa'an. Ka Wina'am Siig Sunji pa'ane ya si'el wusa la zug, ya pu bood so' ya'as ye o pa'ali yaa. Ka on pa'an si'el la a yelsida, ka ka' ziri. Siakimi Siig Sunj la pa'alug ka kpelimi Kiristo ni.

²⁸ M biise, kpelimini o sa'an, ka o ken daar na la ka ti mor sukpi'em, ka nyan da kpen'e ti ka ti sua'aa.

²⁹ Ya mi' ye Kiristo ane popiel, dinzugo banjimi ye one wusa tum dine a su'um la ane Wina'am biig.

3

Wina'am biis la yela

¹ Gosimi Wina'am nonji ti si'em. O nonjilim zu'ene galis, ka o buoni ti ye o biis. Sida ti ane o biis. Dunia dim la zi' Wina'am la zug ke ka ba zi' tii. ² M binoŋa, nannanna ti ane o biis. Ka tiname na ti a si'em la nan pu nie paalo. Ka ti mi' ye Kiristo ya'a ti kena ti na lieb wenne on ne, tiname na ti nye on a si'em la zug. ³ On wusa mor ti'ir kaŋa Kiristo ni ket ka o meŋ a su'um nyain, wenne Kiristo a nyain si'em la.

⁴ On wusa tum tuumbe'ed, o sa'am Wina'am wada la. Bozugo tuumbe'ed sa'am ne wada. ⁵ Ya mi' ye Kiristo da pu mor tuumbe'edi o nii, ka da kena yiis ti tuumbe'ed bas. ⁶ Dinzugo on wusa be Kiristo ni pu tum tuumbe'ede. Ka one kpen tum tuumbe'ed la nan pu nye oo bee baŋ oo.

⁷ M biise, da ke ka so' ma'a yaa. On wusa tum dine a su'um ane popielim sob wuu Kiristo a popielim sob si'em la. ⁸ Sutaana tum be'ed hale dunia pin'ilugin sa. Ka one kpelim tum tuumbe'ed ane o nid. Ka Wina'am Biig la da kena ye o sa'am Sutaana tuuma.

⁹ On wusa a Wina'am biig pu tum tuumbe'ede, Wina'am vum bee o ni la zug. Ka Wina'am aa o Ba' la zug, ka o ku lem nyaŋe kpelim tum tuumbe'ede. ¹⁰ Ne'eŋa ke ka ti baŋ bane a Wina'am biis ne bane a Sutaana biis la. Li ane ye on wusa pu tum dine a su'um, bee pu nonj o tiraan, ka' Wina'am biiga.

Tinam nonjim taaba la yela

¹¹ Labaar kan ka ya da wum yanam da dol Yesu Kiristo pin'ilugin sa ane ne'ēja, ye li a su'um ye ti noŋ taaba, ¹² ka da wenne Kain ne. O da ane Sutaana nid ka kuu o meŋ pitu. Bo ka o da niŋ ala? Li da ane o meŋ tuuma a be'ed, ka o pitu tuuma a su'um la zug.

¹³ Dinzugo, m ba'abiise, dunia nidib ya'a kisi ya, yanam da ke ka li lidigi yaa. ¹⁴ Tiname noŋi ti ba'abiis la zug, ti mi' ye ti yi kumin n keŋ nyovurin. On wusa pu noŋi o ba'abiis nam bene kumin. ¹⁵ On wusa kisi o ba'abiis ane ninkuud. Ka ya mi' ye ninkuud pu mor nyovur kane ka' naar o sa'ane.

¹⁶ Kiristo n da kpi ti yela la ke ka ti baŋ noŋilim a si'em. Ka li me su'um ye tinam me kpi ti ba'abiis zug. ¹⁷ So' ya'a a arazak daan, ka nye ka si'el pasig o ba'abiig, ka o pu tis oo, o na niŋ wala yel ye Wina'am noŋilim bee o sunfine? ¹⁸ M biise, ti noŋilim da a pian'ad ma'anee, amaa li su'um ka li a tuuma ne yelsida noŋilim.

Tinam mor sukpi'em Wina'am tuon la yela

¹⁹ Ne'ēja ke ka ti baŋ ye ti dol yelsida la, ka ti potenda kpi'em Wina'am tuon. ²⁰ Hale ti potenda ya'a moŋi ti buod, Wina'am gati ti potenda ka mi' si'el wusa. ²¹ M binoŋa, ti potenda ya'a pu yel ye ti tum tuumbe'ede, ti mor sukpi'em Wina'am tuon, ²² ka din wusa ka ti sos o sa'an, o na tisi ti, tiname siak o noyelug ka tum dine malis o la zug. ²³ Ne'ēja aa o noyelug. Li ane ye ti niŋ o Biig Yesu Kiristo yadda, ka noŋ taaba wuu on daa yeli ti si'em la. ²⁴ On wusa siak Wina'am noyelug bene Wina'am ni, ka Wina'am me bee o ni. O tisi

ti o Siig Sun, ka o ke ka ti ban ye Wina'am bee ti ni.

4

Siig Sun ne sibe'ed la yela

¹ M binoŋa, da siaki on wusa yel ye o mor Wina'am Siig Sun laa, amaa kpansimi o gos ye siig kan ka o mor la yi ne Wina'am sa'an na bee. Bozugo ziri nodi'esidib bedego gilig zin'ig wusa.

² Ne'eŋa na ke ka ti ban dine yi Wina'am Siig Sun ni. Li ane ye on wusa nie paalo yel ye Yesu Kiristo da lieb ninsaal, on mor Siig Sun kane yi Wina'am ni na. ³ Ka on wusa ki'is ne'eŋa Yesu yela, pu mor Siig kane yi Wina'am sa'an na laa. O more sibe'ed line yi Kiristo dataa la sa'an na. Ya daa wum ye sibe'ed la na kena. Ka nannanna li pun be dunia ni kpela.

⁴ M biise, ya dolne Wina'am, ka nyan ziri nodi'esidib la. Siig Sun kane bee ya sa'an la mor paŋ hale n gat sibe'ed kane be dunia dim ni la.

⁵ Ziri nodi'esidib la dolne dunia yela, ka linzug ba pian'adne dunia yela, ka dunia dim me kelisidi ba. ⁶ Amaa tinam dolne Wina'am, ka on wusa mi' Wina'am na kelisi ti. Ka on wusa pu dolne Wina'am ku kelisi tii. Ne'eŋa ka ti na nyan ban one mor Siig Sun la bee sibe'ed la.

Wina'am noŋi ti si'em la yela

⁷ M binoŋa, noŋilim yi ne Wina'am sa'an na. Dinzug o ti noŋim taaba. On wusa noŋ o tiraan ane Wina'am biig, ka mi' o. ⁸ Ka on wusa pu noŋ o tiraan zi' Wina'am, Wina'am n a noŋilim daan la zug. ⁹ Ne'eŋa ka Wina'am pa'ali ti on noŋi

ti si'em. Li ane on tume o Biyimir dunia ni na, ka ti mor nyovur la zug. ¹⁰ Nonjilim ane anwa. Li ka'ane tiname nonj Wina'am yiiga. Wina'am nonji ti, ka tum o Biig, ka o Biig la zug ka o yiisi ti tuumbe'ed n bas la.

¹¹ M binonja, Wina'am ya'a nonji ti anwana, li su'um ka tinam me nonj taaba. ¹² So' nan zi' nye Wina'am. Amaa ti ya'a nonj taaba, Wina'am bee ti ni, ka o nonjilim bee ti ni galis.

¹³ Wina'am tisi ti o Siig Sunj, ka o ke ka ti banj sida ye ti be Wina'am ni, ka o bee ti ni men. ¹⁴ Ti nyeya ka ti Ba' Wina'am tum o Biig ka o lieb dunia dim wusa faangid, ka ti pian'ade o yela. ¹⁵ On wusa nie paalo n yel ye Yesu ane Wina'am Biig, Wina'am bee o sa'an, ka on me bee o ni. ¹⁶ Tinam mej banj nonjilim kan ka o mor ne ti, ka siaki li.

Wina'am a nonjilim daana. Ka on wusa mor nonjilim be Wina'am ni ka on me bee o ni. ¹⁷ Ti be dunia nwa ni ka ti a su'um nyain wenne Kiristo a si'em la. Dinzug ka ti na mor sukpi'em sariakadib daar. Wina'am bood ye ti mor sukpi'em sariakadib daar la zug ka o ke ka o nonjilim bee ti sa'an. ¹⁸ Nonjilim puugin pu mor dabiem. Nonjilim amēja yiisid dabiem, bozugo dabiem ane namisug yela ka one zot dabiem la pu mor nonjilim amējaa.

¹⁹ Nonjilim bee ti sa'an, bozugo Wina'am denji nonji ti. ²⁰ So' ya'a yel ye, "M nonj Wina'am," ka kis o ba'abiig, o ane dama'am sob. O ya'a pu nonj o ba'abiig on ka o nini nyet o la, o na ninj wala nonj Wina'am on ka o nini pu nyet o la.

²¹ Nooryelug kan ka Kiristo yeli ti ane ye on wusa noŋ Wina'am, li su'um ka o noŋi o ba'abiis men.

5

Tinam niŋ si'em n nyaŋ dunia la yela

¹ On wusa siak ye Yesu ane Kiristo la, o ane Wina'am biig. On wusa noŋ dau so', me noŋ dau la biig. ² Anwana ke ka ti baŋ ye ti noŋ Wina'am biis. Li ane tiname noŋ Wina'am ka siakidi o noyelug wusa la zug. ³ Ti ya'a noŋ Wina'am ase ti siak o noyelug la. Ka o noyelug la pu toe galise. ⁴ On wusa a Wina'am biig na tun'e nyaŋ dunia bedego. Li ane ti yadda niŋir Yesu Kiristo ni ke ka ti nyaŋ dunia. ⁵ Ano'one nyaŋed dunia la? Li ane one siak ye Yesu ane Wina'am Biig la ma'aa.

Bun line yeti ti Yesu Kiristo a si'em la yela

⁶ Yesu Kiristo ane one da kena. O da kena di'e ku'om suub ka kpi ka o ziim yi, o da pu kena di'e ku'om suub ma'anee, ka lee di'e ku'um men. ⁷ Ka Wina'am Siig Suŋ la meŋ nie pa'al ye ne'eŋa a sida, on a yelsida daan la zug. ⁸ Bunama atan' pa'ani ti Yesu Kiristo yela. Li ane Wina'am Siig Suŋ la ne o ku'om suub ne o ku'um. Ka bunbama atan' dol taaba. ⁹ Ti siakid line ka nidib yeli ti Wina'am Biig la yela, ka lin ka Wina'am pa'ali ti o yela gaad ala. Ka o tisi ti bunbama atan' la ye ti siak o Biig la yela. ¹⁰ Dinzugo on mekama siak o Biig la, mi' o yela o sunfin. Ka on mekama pu siak Wina'am, o buol o ne ziridaan, on pu siak Wina'am yeli ti si'el o Biig yela la zug. ¹¹ Ne'eŋa nwa ka Wina'am yeli ti. Li ane ye o tisi ti nyovur kane ka' naare, ka nyovur kaŋa aa ti bun n a

yinni ne o Biig la. ¹² On mekama di'e o Biig la mor nyovur kana. Ka on wusa pu di'e o Biig la, o ka' nyovure.

Nyovur kane ka' naar la yela

¹³ M sobid ne'ena tisidi yanam bane nin Wina'am Biig la yadda la ye, ya ban ye ya mor nyovur kane ka' naare. ¹⁴ Ne'ena zug ka ti mor sukpi'em Wina'am tuon. Li ane tiname mi' su'uŋa ye ti ya'a sos si'el wusa dine aa o boodim, o na wum tisi ti. ¹⁵ Ka ti ya'a mi' ne'ena, ti na mi' ye o na tisi ti tiname sos si'el la.

¹⁶ So' ya'a nye o ba'abiig ka o tum tuumbe'ed line ku ta'asi kumine, on sosim Wina'am tis o. Ka Wina'am na tis o nyovur. M sobid ne'ena n tis bane tuumbe'ed pu ta'asidi ba kumin la. Amaa tuumbe'ed be line ta'asid nid kumin. M pu yel ye ya sosim Wina'am din yelaa. ¹⁷ Ninsaaliib n ninid si'el wusa ka li ka'a su'um, ane tuumbe'ed Wina'am tuon. Ka tuumbe'ed sieba pu ta'asid nidib kumine.

¹⁸ Ti mi' ye Wina'am biis pu kpelim tum tuumbe'ede. Wina'am Biig la meŋ guri ba su'uŋa, ka Sutaana ku nyan n daami baa.

¹⁹ Ti me mi' ye Wina'am so'e ti. Ka dunia dim wusa be ne Sutaana so'olim ni. ²⁰ Ka lem mi' ye Wina'am Biig la kena ka tisi ti ya'am ye ti mi' Wina'am one sid a Wina'am la. Ka ti a yinni ne on, tiname a yinni ne o Biig la zug. O sid ane Wina'am ka a one tisid nyovur kane ka' naare.

²¹ M biise, da dolne line ka' Wina'am.

Wina'am Gbaun (Ghana)
The New Testament the Kusaal language (Ghana)
copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kusaal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
c688c8bf-38ac-5c00-90bd-6e4eaa165a20